

Agenția Română de Asigurare a Calității în
Învățământul Superior

Standarde de calitate specifice

privind modul de desfășurare a activităților aferente
programelor de studii universitare la forma de organizare
cu frecvență, din ciclul II de studii, diferențiate în raport
cu domeniile de studii universitare

București
2025
www.aracis.ro

Cuprins:

I. Cadrul legal	3
II. Durata studiilor și nivelul calificării	3
III. Admiterea.....	3
IV. Conținutul și organizarea procesului de învățământ	4
IV.1. Curriculum și tipuri de activități	4
IV.2. Număr de ore și de credite de studiu transferabile	6
IV.3. Practica	6
IV.4. Rezultatele învățării.....	7
V. Evaluarea	8
V.1. Examenе de evaluare pe parcurs a studenților	8
V.2. Examenе de finalizare a studiilor	9
VI. Acte de studii.....	9
VII. Studenții.....	10
VIII. Personalul didactic	10
IX. Baza materială și resursele de învățare.....	11
X. Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați	12

Anexe:

Anexa 1 Ore practică

Anexa 2 Baza materială și resurse de învățare

Anexa 3 Criterii care stau la baza stabilirii numărului maxim de studenți

I. Cadrul legal

Cadrul legal pentru desfășurarea, în instituțiile de învățământ superior, sub autoritatea statului român, a procesului de educație, cercetare și formare continuă și care reglementează structura, organizarea și funcționarea învățământului superior din România, statutul personalului din învățământul superior, precum și cadrul legal de asigurare a calității este *Legea nr. 199/2023 a Învățământului Superior*, cu modificările și completările ulterioare.

Programele de studii universitare de masterat se organizează în conformitate cu prevederile **art. 57 – 59** din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit prevederilor **art. 32** din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare, ARACIS elaborează **standarde de calitate specifice centrate pe rezultatele învățării** privind modul de desfășurare a activităților aferente programelor de studii universitare, diferențiate pentru formele de organizare, și în raport cu domeniile de studii, precum și cu ciclurile de studii. În cadrul ciclului II se organizează programe de studii universitare de masterat, în conformitate cu **art. 26** alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 32 din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare, descrie **forma de organizare cu frecvență** ca fiind caracterizată prin activități de învățământ și/sau de cercetare programate pe întreaga durată a unei zile, aproximativ uniform distribuite săptămânal/zilnic pe parcursul semestrului și care presupune întâlnirea studenților cu cadrele didactice și de cercetare în spațiul universitar. Unele activități de învățământ și/sau de cercetare din cadrul programelor de studii organizate la forma de învățământ cu frecvență se pot desfășura în **mod sincron**, prin utilizarea unor resurse electronice, informatice și de comunicații specifice, cu respectarea *Standardelor de calitate cu privire la modul de desfășurare a activităților de predare, învățare, cercetare, aplicații practice și evaluare, la forma de învățământ cu frecvență, prin utilizarea unor resurse electronice, informatice și de comunicații sincrone specifice*¹.

Prevederile prezentelor standarde specifice se aplică și programelor de studii universitare de masterat organizate în **forma de învățământ dual**, în măsura în care nu contravin *Standardelor de calitate specifice pentru forma de organizare dual a programelor de studii universitare de licență/masterat*.²

II. Durata studiilor și nivelul calificării

Programele de studii universitare de masterat corespund unui număr cuprins între **minimum 60 și maximum 120 credite de studii transferabile**, conform *Sistemului european al creditelor transferabile*, denumit în continuare ECTS³.

Programele de studii universitare de masterat se finalizează printr-o calificare universitară de **nivel 7** conform *Cadrului Național al Calificărilor (CNC)*⁴. Un program de studii universitare de masterat poate viza obținerea unei calificări existente în *Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior*⁵ (RNCIS) sau unei calificări noi, care se înregistrează în RNCIS potrivit *metodologiei stabilite prin ordin al ministrului educației*⁶.

III. Admiterea

Admiterea în învățământul superior, pentru fiecare program de studii universitare, este **în competența fiecărei instituții de învățământ superior**, denumită în continuare ÎS, precum și a **fiecărei organizații furnizoare de educație**, denumită în continuare OFE, și se organizează pe baza *regulamentelor specifice privind organizarea și desfășurarea procesului de admitere* stabilite de către fiecare ÎS sau OFE, cu

¹ *Standarde de calitate cu privire la modul de desfășurare a activităților de predare, învățare, cercetare, aplicații practice și evaluare, la forma de învățământ cu frecvență, prin utilizarea unor resurse electronice, informatice și de comunicații sincrone specifice*

² *Standarde de calitate specifice pentru forma de organizare dual a programelor de studii universitare de licență/masterat*

³ *Ordin nr. 6.768 din 12 decembrie 2023* pentru aprobarea *Metodologiei de acordare a creditelor transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții*, cu modificările și completările ulterioare

⁴ *HOTĂRÂRE nr. 513 din 29 mai 2025 pentru aprobarea formatului și conținutului Cadrului național al calificărilor*

⁵ RNCIS

⁶ *ORDIN nr. 4.494 din 20 iunie 2023* privind aprobarea *Metodologiei pentru înregistrarea și înscrierea calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS)*

respectarea prevederilor legale în vigoare. Ministerul Educației și Cercetării elaborează *metodologia-cadru de organizare a procesului de admitere în învățământul superior*⁷.

Admiterea la programele de studii universitare de masterat se realizează cu **respectarea principiilor echității și egalității de șanse**, accesul la oportunitățile de învățare realizându-se fără niciun fel de discriminare, precum și cu instituirea unor măsuri de sprijin pentru asigurarea accesului grupurilor aflate în situații de risc sau subreprezentate.

Condițiile de admitere se fac publice în fiecare an, de către ÎS și de către OFE, cu cel puțin 6 luni înainte de susținerea examenului de admitere. Au dreptul să participe la concursul de admitere pentru studiile universitare de masterat numai **absolvenți cu diplomă de licență sau diplomă echivalentă**.

Admiterea se organizează **în limita numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați**, stabilit anual, prin **HOTĂRÂREA privind aprobarea domeniilor și programelor de studii universitare de master acreditate și a numărului maxim de studenți ce pot fi școlarizați**, la nivelul domeniului de studii universitare de masterat.

Concursul de admitere se poate organiza, de regulă, în **două sesiuni**, în condiții identice, înainte de începerea anului universitar, dar nu mai târziu de 30 septembrie. Concursul de admitere, precum și înscrierea la concursul de admitere, se pot realiza și **online**.

ÎS de stat acordă cel puțin 25 de locuri finanțate de la bugetul de stat, corespunzător tuturor programelor de studii universitare pe care le gestionează, în cadrul cifrei de școlarizare aprobate, absolvenților cu diplomă de licență-proveniți din rândul: a) minorităților naționale, pentru programele de studii care nu există în învățământul superior de stat în limba minorității respective; b) sistemului de protecție socială; c) persoanelor cu dizabilități.

IV. Conținutul și organizarea procesului de învățământ

Curriculumul și organizarea fiecărui program de studii universitare intră în **competența și responsabilitatea ÎS sau a OFE**, după caz, cu respectarea legislației în vigoare și în condițiile stabilite prin *Regulamentul propriu de organizare și funcționare*, aprobat de către Senat.

Programele de studii universitare de masterat pot fi:

- masterat profesional, orientat preponderent spre formarea competențelor profesionale;
- masterat de cercetare, orientat preponderent spre formarea competențelor de cercetare științifică.

Programele de studii universitare de masterat se pot organiza la următoarele **forme de organizare**: cu frecvență și cu frecvență redusă. Programele de studii universitare de masterat de cercetare se organizează exclusiv la forma de învățământ cu frecvență. Programele de studii universitare de masterat se pot organiza și la forma de la distanță, în domeniile și conform condițiilor stabilite prin Hotărâre a Guvernului. Pot organiza programe de studii universitare de masterat la formele de învățământ cu frecvență redusă și la distanță numai instituțiile de învățământ superior care au acreditat programul de studii respectiv la forma de învățământ cu frecvență.

IV.1. Curriculum și tipuri de activități

Curriculumul programului de studii universitare cuprinde în principal **ansamblul de discipline care conduce la o calificare universitară**, are ca scop obținerea rezultatelor așteptate ale învățării și este concordant cu nivelul calificării definit în CNC. Acesta **se aprobă de către Senatul universitar**.

În funcție de contribuția disciplinelor la formarea absolventului, curriculumul se poate structura în trei **categorii de discipline**, astfel:

- discipline **fundamentale (DF)**, care alcătuiesc trunchiul comun de formare într-un domeniu larg de specializare și asigură pregătirea fundamentală necesară accesului la oricare dintre specializările (calificările) din cadrul domeniului respectiv;

⁷ [Ordin nr. 3693/2024 din 1 februarie 2024](#) pentru aprobarea *Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în învățământul superior în ciclurile de studii universitare de scurtă durată, de licență, de master și de doctorat*

- b) discipline de **specializare (DS)**, care asigură dobândirea competențelor specifice în una dintre specializările din cadrul domeniului, precum și în unele domenii interdisciplinare necesare viitorului specialist în exercitarea practică a profesiei;
- c) discipline **complementare (DC)**, care asigură dobândirea unor competențe suplimentare și/sau transversale în raport cu formația de bază, lărgirea orizontului de cunoaștere, dezvoltarea capacităților de interacțiune cu informația și tehnologia, învățarea continuă, adaptarea la dinamica lumii contemporane, a științelor și a profesiilor.

Trunchiul comun de formare corespunzător disciplinelor fundamentale poate fi definit, după caz, la nivelul:

- a) Domeniului fundamental (DFI),
- b) Ramurii de Știință (RSI), sau
- c) Domeniului de licență (DL),

în conformitate cu *Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare*, aprobat anual prin Hotărâre a Guvernului.

Curriculumul programului de studii universitare de masterat **conține și** disciplina de **etică și integritate academică**, care abordează inclusiv **etica cercetării**.

După regimul frecventării lor de către studenți, disciplinele pot fi:

- a) **Obligatorii (DOB)**: sunt parcurse de către toți studenții;
- b) **Opționale (DOP)**: studenții pot alege dintre mai multe discipline pe care să o parcurgă;
- c) **Facultative (DFA)**: studenții pot alege să parcurgă astfel de discipline, creditele obținute fiind înscrise în suplimentul la diplomă în afara celor 30 credite ECTS/semestru.

Activitățile cuprinse în cadrul unui program de studii universitare sunt cele stabilite la **art. 28** alin. (1) din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare, astfel: **proiectare, organizare, predare, conducere și realizare efektivă a învățării, aplicare practică**, precum și **cercetare și evaluare**.

Experiențele de **învățare-predare** se realizează prin ore de **curs**, cele de **învățare - aplicare practică** prin ore de **seminar, laborator/lucrări practice⁸, proiect și/sau practică**.

Activitățile de **cercetare** se desfășoară, de regulă, în cadrul elaborării **lucrării de disertație**.

În funcție de domeniul de studii universitare, activitățile de cercetare pot fi și de **creație artistică** sau **proiectare și performanță sportivă**. Creația artistică, proiectarea și performanța sportivă în scopul **cercetării** se desfășoară individual sau colectiv, în instituții de învățământ superior, centre/birouri de proiectare, laboratoare și ateliere artistice, spații destinate activității sportive de performanță, săli de spectacole, de concert și de cinema, studiouri de radio, televiziune, cinematografie și de înregistrări, ateliere de fotografie, studiouri muzicale, unități de producție teatrală și cinematografică, instituții mass-media.

La programele de studii din domeniile de studii universitare de masterat *Medicină, Medicină dentară și Farmacie*, indiferent de limba sau limbile de predare în care se desfășoară, activitățile care implică interacțiunea directă cu un individ sănătos sau bolnav **se desfășoară obligatoriu în limba oficială a statului** în care funcționează programul de studii universitare respectiv.

Pentru fiecare disciplină, inclusiv pentru practică, se întocmește **fișa disciplinei**, în care sunt formulate cel puțin:

- rezultatele învățării,
- conținutul predării și învățării,
- metodologiile asociate învățării, predării și evaluării,
- bibliografia minimală recomandată,
- timpul alocat pentru fiecare activitate;
- numărul de credite de studii alocate.

⁸ Pentru programele de studii universitare din domeniile de masterat *Medicină și Medicină dentară*, lucrările practice pot să fie și stagii clinice, în cazul în care se desfășoară în locații definite conform art. 75 alin. (7) din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare, și presupun interacțiunea cu pacienții.

IV.2. Număr de ore și de credite de studiu transferabile

Activitățile de predare, aplicare practică, cercetare și evaluare sunt descrise în curriculumul programului de studii în concordanță cu *Sistemul european al creditelor transferabile*, exprimându-se în credite ECTS.

Creditele de studii transferabile reprezintă **volumul de muncă necesar pentru acumularea unui set coerent de rezultate ale învățării** corelate cu competențele solicitate de ocupațiile corespunzătoare.

În învățământul superior, se acordă un credit pentru a cuantifica un total de **25-30 de ore de pregătire** pentru dobândirea rezultatelor învățării, dintre care:

- pregătire universitară formată din ore didactice**, care sunt alocate pentru: predare - cursuri/prelegeri, aplicare practică - seminare, laboratoare/lucrări practice, proiecte, practică, cercetare și vizite de lucru, evaluare.
- pregătire/studiu individual** ce cuprinde: studiul notițelor de curs, suporturilor de curs, manualelor, cărților, bibliografiei minimale recomandate, precum și desfășurarea activităților specifice de pregătire pentru proiect, laborator, întocmire de teme, referate, documentare suplimentară în bibliotecă, documentare prin intermediul internetului, pregătire pentru prezentări sau verificări, pregătire pentru examinarea finală, consultații, practică.

Într-o zi, **se pot programa maximum 8 ore de pregătire universitară formată din ore didactice**. Dacă acestea se desfășoară în locații diferite, la alcătuirea orarului se va avea în vedere **timpul necesar pentru deplasarea studenților** de la o locație la alta.

Se recomandă ca numărul orelor de aplicare practică să fie cel puțin egal cu numărul orelor de curs. Se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice.

În alocarea numărului de credite pentru fiecare disciplină/activitate se are în vedere, în exclusivitate, **dimensiunea efortului de învățare** pe care îl solicită disciplina/activitatea respectivă, raportată la totalul necesar pentru a promova un an întreg de studiu.

În atribuirea creditelor de studii transferabile dintr-un semestru se are în vedere o perioadă de **minimum 17 săptămâni** (14 săptămâni activități didactice și de studiu individual și 3 săptămâni de studiu individual – sesiune de examene). Astfel, la stabilirea acestora se va avea în vedere cel puțin numărul de ore de activități didactice și de studiu individual desfășurate pe parcursul semestrului și numărul de ore de studiu individual din sesiunea de examene și cel destinat susținerii evaluării, pentru disciplinele care au prevăzută o probă de evaluare sumativă.

Pentru a facilita recunoașterea automată europeană, **o disciplină are un număr întreg de credite transferabile, de regulă între 2 și 5 credite**. Prin excepție, pentru discipline al căror studiu necesită un număr ridicat de ore de studiu individual, se poate alocă un număr semnificativ crescut de credite.

Un an universitar, corespunzător pentru 60 credite ECTS, cuprinde în total **1.500-1.800 de ore didactice și de studiu individual** aferent activităților didactice obligatorii și opționale. Volumul de muncă al unui student nu poate fi astfel mai mic decât cel corespunzător unui număr anual de 60 de credite de studiu transferabile.

Numărul de ore de activități didactice din planul de învățământ este în medie de minimum **14 ore** pe săptămână. Fac excepție programele de studii universitare încadrate în domeniile de studii universitare prezentate în tabelul următor:

Nr. Crt.	Domeniile de studii universitare	Numărul minim de ore
1.	Ramurile de știință: <i>Științe juridice, Științe economice, Filologie, Filosofie, Istorie, Teologie, Studii culturale</i>	12
2.	Domeniile de masterat și doctorat: <i>Științe ale comunicării, Sociologie, Asistență socială, Teatru și artele spectacolului, Cinematografie și media, Muzică</i>	12

IV.3. Practica

În cadrul studiilor universitare de masterat se pot efectua **stagiile de practică**.

Orele de practică se desfășoară de regulă comasat, în afara celor 14 săptămâni de activități didactice.

Stagiile de practică se pot desfășura și pe parcursul celor 14 săptămâni de activități didactice dintr-un semestru. **Numărul minim de ore de practică**, pe domenii de studii universitare de masterat, este precizat în **Anexa 1**.

Orele de practică nu se includ în numărul minim de ore de activități didactice definite în secțiunea IV.2.

ÎS și OFE încheie convenții/acorduri cadru de colaborare în vederea desfășurării practicii cu angajatori cu obiect de activitate care se încadrează în domeniul programului de studii universitare. **În cazul programelor de studii universitare de masterat de cercetare se recomandă efectuarea practicii în cadrul unor organizații care au printre activități sau în obiectul de activitate cercetarea științifică.**

ÎS și OFE au obligația de a asigura un **minimum de 50% dintre locurile de practică** necesare; cel puțin **75% dintre acestea trebuie să fie în afara** instituției/organizației. Pentru programele de studii universitare de masterat din domeniile *Medicină, Medicină dentară și Farmacie*, ÎS și OFE au obligația de a asigura **locuri pentru toți studenții** pentru stagiile de practică desfășurate în timpul semestrelor de studii și cel puțin **75%** pentru orele de practică desfășurate în afara celor 14 săptămâni de activități didactice dintr-un semestru.

Pentru domeniile de studii universitare de masterat *Medicină, Medicină dentară și Farmacie*, activitățile de practică se desfășoară, de regulă, în unități sanitare publice și/sau private, definite conform **art. 75 alin. (7) din Legea nr. 199/2023**, cu modificările și completările ulterioare.⁹

În învățământul superior *artistic și sportiv*, practica studenților se desfășoară în instituții de învățământ superior, în centre de proiectare, ateliere artistice, spații destinate activității sportive de performanță, săli de spectacole, de concerte și de cinema, studiouri de radio, de televiziune, cinematografice și de înregistrări, ateliere de fotografie, studiouri muzicale, unități de producție teatrale și cinematografice, instituții mass-media, precum și în instituții cu profil artistic sau sportiv, pe bază de parteneriat instituțional.

Instituțiile de învățământ superior de stat asigură, în limita resurselor financiare alocate pentru efectuarea practicii comasate a studenților, pentru perioada prevăzută în planurile de învățământ, **cheltuielile de masă, cazare și transport**, în situațiile în care practica se desfășoară în afara centrului universitar respectiv.

IV.4. Rezultatele învățării

Rezultatele învățării sunt enunțuri care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă un student la terminarea unui parcurs de învățare. Acestea sunt definite sub formă de cunoștințe, abilități, responsabilitate și autonomie. Rezultatele așteptate ale învățării sunt corelate cu **competențele aferente calificării**, conform **ocupațiilor corespunzătoare**, definite de standardele ocupaționale¹⁰ și/sau de *Clasificarea Europeană a Ocupațiilor*¹¹, denumită în continuare ESCO.

În cazul **programelor de studii universitare de masterat**, rezultatele învățării sunt concordante cu **nivelul 7** din CNC, astfel:

Nivel CNC	Cunoștințe	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Nivelul 7	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de	Aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare,	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice

⁹ „Învățământul superior și postuniversitar din domeniul sănătate se desfășoară în unități sanitare publice și private, precum spitale, unități medicale ambulatorii, inclusiv stomatologice, și cabinete de specialitate, inclusiv stomatologice, în institute, în centre de diagnostic și tratament, în secții cu paturi, în laboratoare, inclusiv de tehnică dentară, în farmacii și în cabinete, inclusiv stomatologice. Conform legislației speciale din domeniul educației și sănătății se pot constitui spitale clinice publice cu secții/compartimente clinice, inclusiv compartimente clinice stomatologice și laboratoare de tehnică dentară, spitale universitare, institute, spitale private cu secții/compartimente clinice, inclusiv compartimente clinice stomatologice, laboratoare de tehnică dentară și farmacii universitare în care sunt organizate activități de învățământ și cercetare ale departamentelor universitare.”

¹⁰ Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior – RNCIS

¹¹ https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation_main și <https://www.anc.edu.ro/competente/>

Nivel CNC	Cunoștințe	Abilități	Responsabilitate și autonomie
	cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor

Rezultatele învățării se definesc de către instituțiile de învățământ superior, respectiv de către organizațiile furnizoare de educație, diferențiat în funcție de tipul de program de studii universitare de masterat. Astfel, în cazul masteratului de cercetare, acestea vor include cunoștințe, abilități, responsabilitate și autonomie astfel definite încât să îi permită absolventului să desfășoare **activități de cercetare științifică independentă**.

În cazul programelor de studii universitare de masterat din domeniile *Medicină*, *Medicină dentară* și *Farmacie*, rezultatele învățării nu vor viza competențe aferente ocupațiilor care implică parcurgerea unui program de studii postuniversitare de rezidențiat. Prevederea se aplică și pentru programe de studii universitare de masterat încadrate în alte domenii de studii universitare de masterat.

V. Evaluarea

Succesul academic al unui student pe parcursul unui program de studii universitare de masterat este determinat prin verificarea dobândirii rezultatelor așteptate ale învățării prin evaluări pe parcursul studiilor universitare, respectiv la finalizarea acestora.

Metodele de evaluare se stabilesc prin **corelare cu rezultatele vizate ale învățării**.

Activitatea de evaluare **continuă** este un proces de apreciere a progresului studenților, prin teste, evaluări intermediare, proiecte, teme individuale și/sau de echipă, prezentări, referate sau alte forme de evaluare a rezultatelor așteptate ale învățării, care se realizează în mod obligatoriu în timpul semestrului. Activitatea de evaluare **continuă** este descrisă explicit în fișa disciplinei, inclusiv cu menționarea ponderii sale în evaluarea finală a disciplinei.

Activitatea de evaluare **sumativă**, care poate fi de tip examen, colocviu, verificare etc., se realizează la intervale mai mari de timp, de obicei **la final de semestru** sau în cadrul **examenelor de finalizare** a studiilor.

Evaluarea continuă și evaluarea sumativă se desfășoară potrivit unei **metodologii proprii** elaborate de către fiecare instituție de învățământ superior sau organizație furnizoare de educație, după caz, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Metodologia proprie definește procesul de evaluare, incluzând condițiile generale de evaluare, procedura de desfășurare, instrumentele de evaluare utilizate, standardele specifice de evaluare, precum și criteriile de notare și modalitatea de contestare a rezultatului evaluării. Aceasta se publică pe site-ul instituției de învățământ superior

V.1. Examen de evaluare pe parcurs a studenților

Evaluarea pe parcursul studiilor se realizează prin evaluări sumative de tip examen/verificare și prin evaluări de tip continuu, pe întreaga perioadă a semestrului. Activitățile de evaluare sumativă pot fi de tip **verificare** – atunci când se desfășoară pe parcursul celor 14 săptămâni de activități didactice, sau de tip **examen/colocviu** – atunci când se desfășoară după finalizarea celor 14 săptămâni de activități didactice, în timpul perioadei de examene.

Durata perioadei de examene este de regulă de **minimum 3 săptămâni**, respectiv cea a **sesiunii de restanțe de minimum 1 săptămână**.

Rezultatele învățării sunt apreciate, după caz:

- cu **note** întregi de la 10 la 1, nota 5 certificând dobândirea rezultatelor învățării minimale aferente unei discipline și acordarea creditelor de studii aferente acesteia;
- cu **calificative**.

ÎS sau OFE, după caz, elaborează *metodologii de evaluare a studenților*, avizate de către Consiliul de administrație și aprobate de către Senatul universitar, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Activitățile de evaluare **continuă** și evaluare **sumativă** se pot realiza în condițiile întâlnirii nemijlocite în spațiul universitar a studenților cu cadrele didactice și de cercetare și pot implica utilizarea resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice sau în regim online, cu respectarea *standardelor minime privind organizarea activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă a studenților* aprobate prin ordin al ministrului educației.¹²

În situația utilizării resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice în activitățile de evaluare pe parcurs, IIS și OFE trebuie să asigure un **mediu sigur și securizat de evaluare**, prin utilizarea unor platforme informatice care să garanteze protecția datelor cu caracter personal și prevenirea accesului neautorizat, precum și posibilitatea verificării originalității lucrărilor elaborate în cadrul evaluării.

V.2. Examenе de finalizare a studiilor

Pentru ciclul de studii universitare de masterat examenеle de finalizare a studiilor sunt **examenе de disertație**.

Examenеle de finalizare a studiilor se organizează și se desfășoară numai de către ÎS, pentru programele de studii **acreditate**, pe baza unui *regulament* propriu, aprobat de senatul universitar și care respectă *metodologia-cadru*¹³, aprobată prin ordin al ministrului educației.

Absolvenții programului de studii universitare organizat de către OFE finalizează studiile, prin examen, numai în cadrul unor **ÎS** care au **programe de studii universitare de masterat în același domeniu de studii universitare de masterat**.

Examenеle de finalizare a studiilor, pentru toate formele de organizare a programelor de studii, **se realizează în condițiile întâlnirii nemijlocite în spațiul universitar** a studenților cu cadrele didactice.

Examenul de disertație constă în prezentarea și susținerea publică a lucrării de disertație. În cazul programelor de studii universitare de masterat de cercetare, lucrarea de disertație se realizează ca urmare a unor activități de cercetare științifică care au ca finalitate producerea de cunoaștere științifică originală, relevantă internațional, pe baza unor metode științifice. Pentru programele de studii universitare de masterat profesionale producerea cunoașterii originale are la bază aplicarea metodelor științifice, a reflecției sistematice sau a cercetării aplicative.

Planul de învățământ include un număr de **minimum 56 de ore** dedicat elaborării lucrării de disertație.

VI. Acte de studii

Calificările dobândite de absolvenții programelor de studii universitare de masterat sunt atestate prin **diplome de studii** eliberate numai de către ÎS. Actele de studii se eliberează gratuit, în limba română și într-o limbă de circulație internațională, în original sau duplicat, după caz. **Suplimentul la diplomă** este document universitar anexă la diplomă, se eliberează gratuit, în limba română și într-o limbă de circulație internațională, și însoțește diploma de studii.

Instituțiile de învățământ superior pot efectua și emite, la cerere, gratuit sau contra cost, traduceri oficiale ale documentelor și ale altor înscrisuri universitare proprii, cu respectarea prevederilor legale.

¹² [Ordin nr. 7479/2024](#) pentru aprobarea *Standardelor minime privind organizarea activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă a studenților*

¹³ [Ordin nr. 3.691 din 1 februarie 2024](#) pentru aprobarea *Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de absolvire, licență/diplomă și disertație*, cu modificările și completările ulterioare

Diploma de studii conferită după parcurgerea unui program de studii universitare de masterat se numește **diplomă de master**.

Regulamentul-cadru privind actele de studii și documentele universitare emise de instituțiile de învățământ superior se aprobă prin ordin al ministrului¹⁴. Tipurile de **conținut și formatul actelor de studii**, precum și al **suplimentului la diplomă** se aprobă prin *Hotărâre a Guvernului*, inițiată de Ministerul Educației și Cercetării¹⁵.

VII. Studenții

Studenții sunt parteneri ai ÎS/OFE și membri egali ai comunității academice. Programele de studii universitare au la bază principiile învățământului centrat pe student. Educația persoanelor cu tulburări specifice de învățare, respectiv dislexie, disgrafie, discalculie, este asigurată prin metode psihopedagogice consacrate și prin abordare adecvată, potrivit legii. Studenții sunt implicați în luarea deciziilor cu privire la organizarea și desfășurarea proceselor de învățare, predare și evaluare.

Drepturile, libertățile și obligațiile studenților sunt cuprinse în *Codul drepturilor și obligațiilor studentului*, propus de federațiile studențești naționale și aprobat prin ordin al ministrului¹⁶. **Acesta este făcut public** pe site-ul fiecărei ÎS sau al fiecărei OFE, după caz. Fiecare ÎS sau OFE, după caz, instituie un **sistem de aplicare și monitorizare** a respectării prevederilor *Codului drepturilor și obligațiilor studentului*.

Fiecare instituție de învățământ superior sau organizație furnizoare de educație, după caz, elaborează un pachet informativ conceput sub forma unui *Ghid de studii* pentru propriii studenți, dar și pentru informarea potențialilor parteneri de cooperare interuniversitară/națională/internațională, având la bază ghidul ECTS¹⁷.

ÎS sau OFE, după caz, semnează cu fiecare student înmatriculat la un program de studii universitare de masterat un **contract de studii universitare**, în concordanță cu prevederile *regulamentelor de organizare și desfășurare a programelor de studii* și cu respectarea legislației în vigoare. Contractele de studii **nu se modifică în timpul anului universitar**.

Pentru realizarea activităților educaționale specifice, Senatul universitar aprobă *Regulamentul privind activitatea profesională a studenților*, care nu poate fi modificat cu mai puțin de 3 luni înainte de începerea anului universitar.

VIII. Personalul didactic

Personalul didactic este format din personal **didactic de predare/cercetare și personal didactic/de cercetare auxiliar**. *Metodologia-cadru de concurs pentru ocuparea posturilor vacante* se stabilește prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației și Cercetării¹⁸.

Personalul didactic **titular** ocupă o funcție didactică într-o ÎS sau într-o OFE, după caz, obținută prin concurs, pe perioadă nedeterminată, sau este menținut în funcția didactică, conform prevederilor art. 219 alin. (3) din *Legea nr. 199/2023*, cu modificările și completările ulterioare. Cadrele didactice și de cercetare angajate pe perioadă determinată au statut de cadru didactic și de cercetare **asociat**. **Studentul-doctorand** poate desfășura activități didactice remunerate, în limita normei de asistent universitar, în conformitate cu legislația în vigoare.

În raport cu necesitățile beneficiarilor și cele academice proprii, consiliul de administrație aprobă, pe o durată determinată, invitarea în cadrul instituției de învățământ superior a unor cadre didactice universitare, instructori militari, instructori de informații, instructori de ordine publică și a altor specialiști cu valoare recunoscută în domeniu, din țară sau din străinătate, în calitate de **cadre didactice universitare asociate invitate**. Angajarea specialiștilor cu valoare științifică și profesională recunoscută în domeniu, din țară sau

¹⁴ [ORDIN nr. 4.156/2020 din 27 aprilie 2020](#) pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind regimul actelor de studii și al documentelor universitare în sistemul de învățământ superior cu modificările și completările ulterioare

¹⁵ [HOTĂRÂRE nr. 1.225 din 2 octombrie 2024 pentru aprobarea tipurilor de conținut și formatului actelor de studii, precum și al suplimentului la diplomă](#)

¹⁶ [ORDIN Nr. 4394/2024 din 7 mai 2024](#) privind aprobarea *Codului drepturilor și obligațiilor studentului*

¹⁷ [ORDIN nr. 6.768/2023](#) din 12 decembrie 2023 pentru aprobarea *Metodologiei de acordare a creditelor transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții*

¹⁸ [HOTĂRÂRE nr. 1.339 din 29 decembrie 2023](#) privind aprobarea *Metodologiei-cadru* de concurs pentru ocuparea posturilor didactice și de cercetare vacante din învățământul superior

din străinătate, care nu dețin diploma de doctor, în calitate de **cadre didactice asociate invitate**, se avizează de către consiliul departamentului și se aprobă de consiliul de administrație. Angajarea și încadrarea acestor specialiști se realizează pe baza unei metodologii proprii aprobate de senatul universitar.

Cadrele didactice care desfășoară activități didactice la o anumită disciplină au parcurs **studii universitare** de licență, masterat și/sau doctorat, și au **activitate de cercetare științifică** în domeniul de studii sau în domenii similare cu cel aferent disciplinei predate.

În *învățământul superior medical*, în cazul programelor de studii universitare din domeniile de masterat *Medicină, Medicină dentară și Farmacie*, **pentru disciplinele care au corespondent în Nomenclatorul de specialități medicale, medico-dentare și farmaceutice pentru rețeaua de asistență medicală**¹⁹, denumit în continuare **Nomenclator**, în funcție de funcția didactică – asistent, șef de lucrări, respectiv conferențiar/profesor universitar, **cadrele didactice trebuie să dețină și titlul de medic rezident/medic stomatolog rezident/farmacist rezident, medic specialist/medic stomatolog specialist/farmacist specialist, respectiv medic primar/medic stomatolog primar/farmacist primar**, după caz, în specialitatea căreia îi este arondată disciplina pe care o predau.

În cazul acreditării domeniilor de studii universitare de masterat autorizate să funcționeze provizoriu, și în cazul evaluării în vederea menținerii acreditării se întocmesc state de funcții care cuprind toate posturile sau fracțiunile de posturi în care sunt incluse disciplinele aferente programelor de studii universitare de masterat din domeniul analizat, luându-se în considerare formații de studii corespunzătoare numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați solicitat. Cel puțin 50% dintre posturile din statele de funcții corespunzătoare fiecărui program de studii universitare de masterat din domeniu sunt acoperite cu cadre didactice titulare, respectiv, cel puțin 25% dintre posturile din statele de funcții corespunzătoare fiecărui program de studii universitare de masterat sunt acoperite cu cadre didactice care au funcția didactică de profesor sau conferențiar. Analiza se realizează la nivelul domeniului de studii universitare de masterat.

În cazul procedurii de autorizare de funcționare provizorie, respectiv de acreditare, în cazul domeniului de studii universitare de masterat organizat de către o ÎS, se întocmesc state de funcții previzionate pentru fiecare program de studii universitare de masterat din domeniul de studii universitare de masterat evaluat. Nu pot fi acoperite mai mult de **25% dintre posturile din fiecare stat de funcții previzionate cu cadre didactice asociate invitate**. Analiza se realizează la nivelul domeniului de studii universitare de masterat.

În cazul programelor de studii universitare din domeniile de masterat *Medicină, Medicină dentară și Farmacie*, pentru disciplinele **care au corespondent în Nomenclator**, **cadrele didactice asociate sau asociate invitate** care vor ocupa postul de șef de lucrări trebuie să aibă și titlul de **medic specialist/medic stomatolog specialist/farmacist specialist**, iar cadrele didactice asociate sau asociate invitate care vor ocupa posturile de conferențiar universitar și de profesor universitar trebuie să aibă și titlul de **medic primar/medic stomatolog primar/farmacist primar** în specialitatea căreia îi este arondată disciplina pe care o vor preda.

IX. Baza materială și resursele de învățare

Baza materială permite desfășurarea în condiții optime a activităților de învățare-predare, de aplicare practică și cercetare cuprinse în planul de învățământ și descrise prin fișele disciplinelor. Aceasta trebuie să fie dimensionată corespunzător numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați în cadrul programului de studii universitare de masterat.

ÎS/OFE dispune de dispozitive informatice și acces la Internet cu bandă largă care pot fi utilizate de către studenți și cadre didactice, precum și de programe informatice specifice disciplinelor obligatorii, dacă este cazul, corespunzător licențiate.

De asemenea, studenții au acces la resurse de învățare corespunzătoare, la bibliotecă sau în format digital cu acces pe platforme electronice, astfel:

- suport de curs pentru toate disciplinele obligatorii și opționale,
- ghid de laborator pentru toate activitățile de laborator,

¹⁹ Nomenclatorul de specialități medicale, medico-dentare și farmaceutice pentru rețeaua de asistență medicală aprobat prin [Ordinul ministrului sănătății publice nr. 1.509/2008, cu modificările și completările ulterioare](#).

- cărți și alte materiale de documentare, inclusiv publicații din ultimii 5 ani,
- acces la baze de date cu articole științifice.

În cadrul bibliotecii sau în centre de învățare sunt puse la dispoziția studenților spații unde pot desfășura activități de studiu individual sau colaborative.

Dacă unele dintre activitățile de învățământ și/sau de cercetare din cadrul programului de studii universitare se desfășoară în mod sincron, prin utilizarea unor resurse electronice, informatice și de comunicații specifice, se analizează respectarea Standardelor de calitate cu privire la modul de desfășurare a activităților de predare, învățare, cercetare, aplicații practice și evaluare, la forma de învățământ cu frecvență, prin utilizarea unor resurse electronice, informatice și de comunicații sincrone specifice.

În cazul autorizării de funcționare provizorie pentru domeniile de studii universitare de masterat organizate de OFE, respectiv a acreditării, pentru domeniile de studii universitare de masterat organizate de ÎS, OFE/ÎS trebuie să dispună de toate elementele descrise în această secțiune, specifice **disciplinelor din anul I de studii.**

Condiții specifice cu privire la resursele de învățare, spațiile de învățământ, dotări, echipamente, materiale consumabile sunt prezentate la nivel de domenii de studii universitare de masterat, în **Anexa 2.**

X. Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați

Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în cadrul unui domeniu de studii universitare de masterat se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ARACIS, în urma procedurii de evaluare externă.

La stabilirea numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați se ține cont de:

- condițiile cu privire la **personalul didactic** menționate în secțiunea VIII;
- **raportul maxim dintre numărul maxim²⁰ total de studenți care pot fi școlarizați**, din întregul ciclu de școlarizare la programe de studii universitare de licență și masterat, pentru toate formele de organizare, și **numărul total de cadre didactice** (cadre didactice titulare, cadre didactice universitare asociate, cadre didactice universitare asociate invitate), care desfășoară activități la nivelul tuturor programelor de studii universitare de licență și masterat, la toate formele de organizare, din domeniul universitar de licență respectiv, respectiv domeniul de masterat corespunzător²¹, cuprins în **Anexa 3**;
- **formațiile de studii**: numărul maxim de studenți cu care se pot desfășura activitățile de curs, respectiv cu care se pot desfășura activitățile de seminar și celelalte tipuri de activități de aplicare practică, cuprinse în **Anexa 3**;
- **baza materială** necesară, conform secțiunii IX și **Anexei 2.**

Standarde Aprobate prin

Hotărârea Consiliului ARACIS nr. 171/H/03.07.2025 și modificate prin Hotărârea Consiliului ARACIS nr. 175/H/04.06.2026 (Anexa 3)

²⁰ Stabilit conform Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare, aprobat anual prin Hotărâre a Guvernului.

²¹ Conform Hotărârii privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar, aprobat anual prin Hotărâre a Guvernului.